Autor Guste Santini
Četvrtak, 18 Srpanj 2002 01:00

«Privredni vjesnik» je jučer dobio veliki kompliment. Na prezentaciji posebnog broja ovog uglednog lista bio je nazočan i predsjednik Republike Hrvatske Stipe Mesić. Kako se radi o četiri petine financijskog sistema Hrvatske to je značenje prisustva Predsjednika tim veće. Činjenica da o stanju u financijskom pa samim time i bankarskom sistemu najodgovorniji šute ili iznose nebitne stavove jučerašnji čin Predsjednika predstavlja snažno osvježenje. Očito su savjetnici predsjednika, inače ugledni ekonomisti, pružili Predsjedniku toliko obilje argumentacije da Predsjednik nije mogao odšutiti. Dobro je da je to tako i ja Predsjedniku zahvaljujem. Komentar iznosim prema informaciji koju mi je dostavila Banka Magazin. Kako je vrlo kratka ja je citiram kao što sam to učinio i s naslovom.«Ne treba nužno mijenjati vlasničku strukturu preostalih državnih banaka i osiguravateljskih društava, kazao je na današnjem predstavljanju jubilarnog, 10. izdanja Privrednog vjesnika "Rang lista hrvatskih banaka za 2001." u Hrvatskoj gospodarskoj komori predsjednik RH Stjepan Mesić. Prvo treba sagledati rezultate dosadašnje privatizacije, analizirati nismo li jedan monopol odlučivanja zamijenili drugim i onda odlučiti hoćemo li dosadašnji način privatizacije primijeniti na preostale financijske institucije u državnim rukama, kazao je Mesić. U državnom su vlasništvu još Croatia osiguranje koje čeka privatizaciju, te Hrvatska poštanska i Croatia banka.»Moj bi komentar bio vrlo kratak. Čitalac ovih stranica zna koliko je vremena i prostora autor ovih redaka posvetio ovim problemima. Osim toga i anketa koja je u tijeku pokazjue što čitaoci i korisnici ovih stranica misle o stanju u financijskoj industriji, poglavito u bankarskom sistemu. Usput rečeno neće me čuditi ako Predsjedniku poraste rejting u anketi. Umjesto slaganja sa Predsjedikom ističem nužnost stavaranja nacioanlnog financijskog sistema koji će se ravnopravno, na tržišnim osnovama, akativno uključiti u ostvarivanja koncepcije i strategije razvoja Republike Hrvatske. Prema tome ne samo da se slažem sa stavovima Predsjednika već sugeriram i korak dalje. Stanje u financijskoj industriji opisao sam u jednoj naručenoj studiji:„Ovo tim više (problem divergencije realne i financijske sfere – napomena G.S.) ako se ima u vidu da je bankarstvo internacionalizirano i da, stoga, interesi poslovnih banaka i društva se mogu samo slučajno podudarati. Jednako će se dogoditi i osiguravateljnoj industriji. Investicijski fondovi su već u vlasništvu inozemnog kapitala i funkcioniraju na jednak način kao i internacionalizirano bankarstvo. Indikativan je slučaj formiranja Drugog stupa mirovinskog osiguranja koji je nastao temeljem sugestija i financijske pomoći World banka i koji je potom realiziran putem «domaćih» banaka.“

Ipak, da podsjetim, priča mora započeti od analize što se je zbilo u financijskom, poglvito u bankaraskom, sistemu. Gdje su i zašto utrošena tolika sredstva poreznih obveznika? Temeljem kojih analiza i odluka je vršena sanacija nekih banaka? Zašto su druge banke i štedionice išle u likvidaciju i stečaj? Koji su odnosi na financijskom tržištu danas? Kako je moguće da odnos kamata za odobrene kredite iznosi i više nego 2:1? U čemu je dobitak za Hrvatsku današnje stanje u bankarskom sistemu? Koji su i kakvi učinci po ekonomiju i državnu blagajnu domaći i inozemni dugovi? Koji su učinci na privrednu aktivnost snažnija kreditna aktivnost poslovnih banaka prema stanovništvu u odnosu na njihovu aktivnost prema privrtedi? Ovo su «nabacana» pitanja sa ciljem da naglase o kojim i kakvim je problemima riječ. Implicite i eksplicite Predsjednik je i o njima govorio. Zato čestitam gospodine Predsjedniče. Narod bi rekao: Bravo Stipe to Ti je divan.